

WERKPLAN

LOCATIE: De Tuinstraat

christelijk kindercentrum

Royal Kids Home

Christelijke (Integrale) kindercentra
Kinderdagverblijven
Buitenschoolse opvang
Peuterspeelgroepen

*De Tuinstraat
Februari, 2022*

VOORWOORD

Middels dit werkplan willen we u informeren over de werkwijze van Royal Kids Home, locatie de Tuinstraat. Dit gedeelte is locatie specifiek en bevat informatie over deze betreffende locatie. Sinds januari 2022 is peuterspeelgroep de Madelief overgegaan naar Royal Kids Home en zal daarom niet apart benoemd worden.

Februari 2022

VOORWOORD	2
INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING	4
1. LOCATIE OVERZICHT	5
1.1 ALGEMENE INFORMATIE	5
1.2 INCLUSIEF ONDERWIJS	5
1.3 BRENGEN EN HALEN	6
1.4 STAM- EN BASISGROEPEN EN DE BKR	6
1.4.1 <i>Overzicht stam- en basisgroepen</i>	6
1.4.2 <i>Verlaten stamgroepsruimte en basisgroep</i>	7
1.4.4 <i>Drie-uursregeling</i>	8
1.5 INZET PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER EN COACH	9
1.6 HUISREGELS	9
2. INFORMATIE KINDERDAGVERBLIJF	11
2.1 SPEEL-LEEROMGEVING	11
2.1.1 <i>Binnenruimte</i>	11
2.1.2 <i>Buitenruimte</i>	11
2.2 3 PLUS BELEID	11
2.3 DAGINDELING	11
3. INFORMATIE VE PEUTERSPEELGROEP	13
3.1 VE PROGRAMMA	13
3.2 SPEELLEEROMGEVING.....	13
3.2.1 <i>Binnenruimte</i>	13
3.2.2 <i>Buitenruimte</i>	14
3.3 DAGINDELING	15
3.4 CITO TAALTOETS	18
3.5 DOORLOPENDE (LEER)LIJN VOOR- EN VROEGSCHOOOLSE EDUCATIE	19
4. INFORMATIE BUITENSCHOOOLSE OPVANG	20
4.1 SPEELLEEROMGEVING.....	20
4.2 KINDERPARTICIPATIE.....	20
4.3 DAGINDELING	20
4.3.1 <i>Buitenschoolse opvang de Orka's (maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag)</i>	20
4.4.4 <i>Buitenschoolse opvang tijdens vakantie- en studiedagen</i>	21

INLEIDING

Voor u ligt het locatie specifieke deel van het pedagogische beleid van Royal Kids Home, locatie de Tuinstraat. Dit werkplan is een aanvulling op het pedagogisch beleid. In eerste instantie is het bedoeld om ouder(s)/verzorger(s) kennis te laten maken met de werkwijze van Royal Kids Home. Daarnaast wordt dit werkplan gebruikt om personeelsleden, stagiaires en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken binnen Royal Kids Home.

Ons pedagogisch beleid is samen met het werkplan terug te vinden op de website.

In dit beleid omschrijven wij het kind als "hij". Hiermee wordt zowel hij als zij bedoeld, jongen en meisje.

1. LOCATIE OVERZICHT

1.1 ALGEMENE INFORMATIE

Royal Kids Home vormt samen met christelijke basisschool De Tuinstraat een integraal kindcentrum. Op locatie de Tuinstraat zijn er de volgende opvangsoorten:

- Kinderdagverblijfgroep
- VE peuterspeelgroep
- Voor- en buitenschoolse opvang

De reguliere openingstijden zijn op maandag t/m vrijdag van 07.00-19.00 uur. Tijdens de schoolvakanties is de peuterspeelgroep gesloten.

Adres- en contactgegevens:

Adres: Tuinstraat 25A

Postcode en plaats: 2921XH, Krimpen aan den IJssel

Telefoonnummer: 06-82588582

Teamleidster: Esther Cornet

Website: <https://royalkidshome-krimpen.nl/>

E-mail: esther@royalkidshome-krimpen.nl

1.2 INCLUSIEF ONDERWIJS

De gemeente Krimpen aan den IJssel stimuleert de ontwikkelingen van Kindcentra, waarin basisscholen en kinderopvang nauw samenwerken en veelal in één gebouw gehuisvest zijn. De gemeente, jeugdhulp, kinderopvang en onderwijs hebben met elkaar de intentie uitgesproken om inclusief onderwijs te bevorderen. Dit door onder andere de verbinding tussen opvang, onderwijs en jeugdhulp te versterken en de jeugdhulp dichterbij de plek te brengen waar kinderen en hun ouders en leerkrachten zijn: het kindcentrum. Het doel is te komen tot een inclusief kindcentrum waar ieder kind in de leeftijd van 0-13 jaar welkom is. De ontwikkeling van IKC de Tuinstraat waarin basisscholen, kinderopvang en jeugdzorgwerker gezamenlijk optrekken, draagt bij aan een goed doorlopende ontwikkellijijn van voorschool naar school en versterking van het pedagogisch klimaat.

Dat houdt onder andere in dat er een jeugdzorgwerker vanuit de gemeente Krimpen aan den IJssel ook in de opvang actief aan de slag gaat. Pedagogisch medewerkers kunnen haar vragen om mee te kijken op de groep als zij behoefte hebben aan extra ondersteuning in hun pedagogisch handelen richting de groep en/of individuele kinderen. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers haar, na toestemming van ouders, benaderen als zij zich zorgen maken rondom de ontwikkeling en het gedrag van een kind. Mocht het nodig zijn, dan kan de jeugdzorgwerker eenvoudig specialistische hulp inschakelen vanuit het Krimpens Sociaal Team.

Als professionals gaan wij in samenwerking met de ouders rondom het kind staan op de plek waar het kind leeft/naar school en opvang gaat. Middels deze samenwerking willen we nog beter aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van ieder kind binnen het kindcentrum.

1.3 BRENGEN EN HALEN

Opvangsoort	Brengen	Halen
Kinderdagverblijf	07.00 – 09.00 uur	16.00 – 19.00 uur
VE-Peuterspeelgroep	08.30 uur	11.45 uur
Buitenschoolse opvang (schoolweken)	14:15 uur	16.00 – 19.00 uur
Buitenschoolse opvang (schoolvakanties)	07.00 – 09.00 uur	16.00 – 19.00 uur
VSO	07.00 – 08.30 uur	x

- Van 07.00 – 07.30 uur en tussen 18.00 – 19.00 wordt vervroegde en verlengde opvang op aanvraag aangeboden.
- Als een kind op de opvangdag na 9.30 uur (9.00 uur voor de VE-peuterspeelgroep) nog niet gebracht is, wordt door Royal Kids Home zelf contact opgenomen met ouder(s)/verzorger(s).
- Indien het kind voor 16.00 uur gehaald wordt, verzoeken we ouder(s)/verzorger(s) dit bij het brengen te vermelden of even te bellen.

1.4 STAM- EN BASISGROEPEN EN DE BKR

1.4.1 OVERZICHT STAM- EN BASISGROEPEN

Ieder kind wordt in de kinderopvang opgevangen in een eigen stamgroep. Een stamgroep is een vaste groep in de dagopvang met een eigen groepsruimte. Elke stamgroep heeft vaste pedagogisch medewerkers welke worden ingezet op vaste dagen en volgens de wettelijke norm die geldt voor de Beroepskracht Kind Ratio. De kinderen op de buitenschoolse opvang (BSO) worden opgevangen in een basisgroep waarbij de kinderen gebruik kunnen maken van verschillende groepsruimtes.

Opvangsoort	Leeftijdsopbouw	Groep	Groepsruimte	Maximale groeps grootte	Aantal vaste pm'ers
Kinderdagverblijf Babygroep	0- 4 jaar	De Zeehondjes	Kinderdagverblijf lokaal	16 kinderen	5
VE - Peuterspeelgroep	2,3-4 jaar	De Madelief	Peuter- en BSO lokaal	16 kinderen	4
Buitenschoolse opvang	4-13 jaar	De Orka's	Peuter- en BSO lokaal	20 kinderen	3

Voorschoolse opvang	4-13 jaar	De Pinguïns	Peuter- en BSO lokaal	16 kinderen	1
---------------------	-----------	-------------	-----------------------	-------------	---

1.4.2 VERLATEN STAMGROEPSRUIMTE EN BASISGROEP

Tijdens de dagopvang verlaten de kinderen van het kinderdagverblijf en de peuterspeelgroep tijdens bepaalde momenten de stamgroepsruimte. De kinderen van de BSO verlaten op bepaalde momenten ook de stamgroepsruimte. Het streven is dat hierbij altijd een vaste pedagogisch medewerker bij aanwezig is. In deze paragraaf staat beschreven hoe dit er voor de verschillende opvangsoorten in de praktijk uit kan zien.

KINDERDAGVERBLIJF

- De kinderen verlaten bij het maken van een uitstapje of buitenspelen de stamgroepsruimte, ze verlaten niet hun stamgroep.
- Bij het buitenspelen kan het voorkomen dat peuters van het kinderdagverblijf samen spelen met de peuterspeelgroep. Dan verlaten de kinderen hun stamgroepsruimte en veranderd de samenstelling van de groep. Het buitenspelen met meerdere groepen, vindt altijd in goed overleg tussen de pedagogisch medewerkers plaats, hierbij zal het belang van de kinderen voorop staan.
- De kinderen kunnen hun groep verlaten om even te spelen en te snoezelen in de snoezelruimte, dit gebeurt onder toezicht van de pedagogisch medewerker. De kinderen zijn altijd onder begeleiding in de snoezelruimte. Dit gebeurt in groepjes vanuit de eigen stamgroep.
- Activiteiten voor de 3+ kinderen van het kinderdagverblijf kunnen ook plaatsvinden buiten de stamgroepsruimte. We gebruiken dan bijvoorbeeld het plein, de snoezelruimte of de hal als de activiteit hierom vraagt.
- De peuters van het kinderdagverblijf kunnen meedoen met activiteiten in de peuterspeelgroep (mits daar ruimte voor is en de BKR is gewaarborgd, hierbij zal het belang van de kinderen voorop staan). Door toegang te hebben tot ander speelgoed en een ander activiteitenaanbod wordt de horizon van hen verbreedt.
- Het kan voorkomen dat kinderen van 3,5 jaar of ouder gaan spelen bij BSO de Orka's. Dit gebeurt alleen als de BKR het toelaat. De pedagogisch medewerkers van de BSO zijn bekend en vertrouwd omdat zij regelmatig (tijdens pauze) invallen op het KDV. Dit alles om de emotionele veiligheid van de kinderen te kunnen waarborgen wanneer zij hun eigen stamgroep verlaten. Tijdens deze momenten zijn de pedagogisch medewerkers extra alert en zien er op toe dat alle kinderen het naar hun zin hebben en zich veilig voelen. Het spelen op de BSO biedt de kinderen nieuwe persoonlijke en sociale uitdagingen. Denk aan een andere speelomgeving, speelgoed en spelen met de 'oudere' kinderen. De kinderen leren zo alvast de structuur en de regels van de BSO kennen en worden voorbereid op de overgang als ze 4 jaar worden. Het is voor kinderen altijd mogelijk om weer terug te gaan naar hun eigen stamgroep.

PEUTERSPEELGROEP

- De kinderen verlaten bij het maken van een uitstapje of buitenspelen de stamgroepsruimte, ze verlaten niet hun stamgroep.

BUITENSCHOOLSE OPVANG

- De locatie Tuinstraat heeft 1 basisgroep bestaande uit max 20 kinderen. De kinderen verlaten hun basisgroep niet.
- De kinderen van groep 5 t/m 7 mogen in overleg met de pedagogisch medewerkers spelen in de aula. Daar is een speciale BSO-hoek gemaakt. In de aula worden spellen leeftijdsadequaate aangeboden. De kinderen verlaten hierbij de stamgroepsruimte.

- Tijdens vakanties sluiten we soms aan bij een andere locatie of doen we een uitstapje met een andere locatie. Onze eigen BSO-pedagogisch medewerker gaat zoveel mogelijk mee om zo de emotionele veiligheid te kunnen waarborgen. Ouders worden van tevoren ingelicht over de pedagogisch medewerker(s) die werken en naar welke locatie het kind gaat.
- Tijdens het buitenspelen of een uitstapje verlaten kinderen de basisgroepruimte maar verblijven zij in de eigen basisgroep met de vaste pedagogisch medewerker(s).

1.4.4 DRIE-UURSREGELING

Bij een aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer per dag kan er maximaal 3 uur per dag worden afgeweken van de vereiste Beroepskracht Kind Ratio (BKR). Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet. Bij de buitenschoolse opvang mogen voor en na schooltijd en op vrije middagen minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Dit mag maximaal een half uur per dag. In de vakantie geldt de drie-uursregeling zoals in de dagopvang. Hieronder is schematisch weergegeven hoe dit uitwerkt in de praktijk;

Kinderdagverblijf		
07.00 uur – 13.00 uur	Niet afwijken	
13.15 uur – 15.15 uur	Afwijken tijdens pauzes	2 uur
15.00 uur – 17.00 uur	Niet afwijken	
17.00 uur – 18.00 uur	Afwijken	1 uur
18.00 uur – 19.00 uur	Niet afwijken	
Peuterspeelgroep		
08.30 – 11.45 uur	Niet afwijken	
Buitenschoolse opvang (tijdens de schoolweken)		
14.15 – 19.00 uur	Niet afwijken	
Buitenschoolse opvang (tijdens de schoolvakanties)		
07.00 uur – 08.00 uur	Afwijken	1 uur
08.00 uur – 13.00 uur	Niet afwijken	
13.00 uur – 15.00 uur	Afwijken tijdens pauzes	2 uur
15.00 uur – 19.00 uur	Niet afwijken	

1.5 INZET PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER EN COACH

Elke pedagogisch medewerker wordt individueel en/of in teamverband gecoacht door een pedagogisch coach. Per fulltime formatieplaats wordt minimaal 10 uur coaching per jaar berekend. Voor locatie de Tuinstraat zal hier in 2022 62.9 uur in worden geïnvesteerd.

Daarnaast houdt de pedagogisch beleidsmedewerker zich bezig met de ontwikkeling en uitvoering van het pedagogisch beleid. Per LRK-nummer wordt hiervoor minimaal 50 uur per jaar berekend, dus voor locatie de Tuinstraat is dit 100 uur per jaar.

Vanaf 2022 wordt er bij de VE peuterspeelgroep voor extra uren een pedagogisch beleidsmedewerker/coach ingezet. Deze extra uren zijn er op gericht om het VE aanbod te versterken. Per doelgroepeuter (VE-geïndiceerd) wordt er 10 uur per jaar gerekend. Bij locatie de Tuinstraat zijn op 1 januari 2022 3 doelgroepeuters. Dit betekent dat er 30 uur aan beleid- coachuren extra wordt geïnvesteerd op de VE groep.

1.6 HUISREGELS

Op het kinderdagverblijf en de VE-peuterspeelgroep gelden een aantal basisregels. Deze regels zijn als volgt;

1. We zijn lief voor elkaar.
2. We respecteren elkaar.
3. Als de juf of een ander kind praat, zijn wij stil en luisteren we goed.
4. We ruimen het speelgoed op, voordat we iets anders kiezen.
5. Op de gang proberen we stil te zijn.
6. Je speelt met het speelgoed zoals het hoort.

Op de BSO gelden een aantal basisregels. Deze regels zijn als volgt;

1. Bij ons staat plezier voorop.
2. We vertrouwen elkaar.
3. We spelen samen.
4. We helpen elkaar.
5. Ik luister als een ander iets vertelt.
6. Ik zorg dat alles netjes blijft.
7. Op de gang proberen we stil te zijn.
8. Ik loop rustig in de school.
9. Je speelt met het speelgoed zoals het hoort.
10. Ik blijf van de spullen van andere kinderen af.

Gezamenlijk zijn er met de kinderen groepsregels opgesteld, de groepsregels van de BSO-groep de Orka's zijn:

- We komen op voor onszelf en zeggen: stop hou op!
- Opruimen waar je mee gespeeld hebt.

- Eten is om op te eten.
- Juffen stoelen zijn voor de juffen.
- We klikken niet op de BSO.
- Complimenten geven is fijn.
- Houd je handen bij jezelf.
- We zitten rustig op de bank.
- Bij binnenkomst en weggaan zeggen we de juf gedag.

Voor de overige locatie specifieke regels wordt verwezen naar het 'Beleid Veiligheid en Gezondheid'.

2. INFORMATIE KINDERDAGVERBLIJF

2.1 SPEEL-LEEROMGEVING

2.1.1. BINNENRUIMTE

Het kinderdagverblijf maakt gebruik van het Kinderdagverblijf lokaal. De groepsruimte van de Zeehondjes is 55,7 m², dit is voldoende voor de opvang van 15 kinderen. Omdat er ook gebruik gemaakt kan worden van de snoezelruimte kunnen er maximaal 16 kinderen worden opgevangen op het kinderdagverblijf. Kenmerkend voor de binnenruimte zijn de grote ramen die zorgen voor een fijne lichtinval. De speelleeromgeving is ingericht naar een verticale groepssamenstelling waarbij er rekening wordt gehouden met de leeftijden 0-2 jaar en 2-4 jaar. Het kinderdagverblijf biedt speelmateriaal voor alle leeftijden, bijvoorbeeld een (grond) box waar de baby's tot rust kunnen komen en verschillende speelhoeken voor de peuters om op ontdekking te gaan.

2.1.2. BUITENRUIMTE

Het kinderdagverblijf beschikt over een eigen afgeschermd plein. Dit zorgt voor een veilige buitenspeelomgeving voor de baby's en peuters. Er is een speelhuisje met glijbaan, een zandbak en een schuurtje. Op dit plein kan een deel worden afgesloten voor de baby's, zodat zij een veilige ruimte hebben. Er zijn verschillende speelmaterialen voor de leeftijdscategorie 0-4 jaar aanwezig. Bij het buitenspelen is altijd een vaste pedagogisch medewerker aanwezig. Het plein is in zijn geheel afgesloten door één hek.

2.2 3 PLUS BELEID

De ontwikkeling van 3 plus kinderen vraagt andere aandacht en begeleiding. Wij werken met speciale 3 plus activiteiten die er op gericht zijn de kinderen op hun ontwikkelingsniveau verder uit te dagen. Het beleid richt zich op de peuters in de groep die hier aan toe zijn, daarbij is leeftijd niet bepalend. Er wordt gekeken en geluisterd naar het kind. Iedere dag wordt er een 3 plus activiteit aangeboden en deze activiteiten zijn opgenomen in de activiteitenplanning van de groep.

In deze activiteiten komen alle vier de opvoedingsdoelen aan bod. Denk aan expressie en communicatie die de emotionele ontwikkeling vergroot. Het doen van de spelletjes in groepsverband daagt de sociale ontwikkeling uit. Daarnaast kan het kind in groepsverband normen en waarden eigen maken. Door het aanbieden van 3 plus activiteiten krijgen kinderen de ruimte kennis te maken met nieuwe dingen en zal de persoonlijke ontwikkeling van het kind meer uitgedaagd worden.

Om de spellen en activiteiten aan te bieden wordt de groep peuters bij elkaar geroepen en meegenomen naar een rustige en bekende omgeving om deze activiteiten uit te voeren. Dit kan zijn in de gang, snoezelruimte of in de groepsruimte

Op basis van hun ervaring, kennis en informatie uit relevante boeken geven de pedagogisch medewerkers vorm aan de inhoud van de activiteiten. Als de kinderen het bijvoorbeeld leuk vinden zo nu en dan met de lego te bouwen op de gang, dan wordt dit ook meegenomen in de planning.

2.3 DAGINDELING

De dagindeling op kinderdagverblijfgroep de Zeehondjes kan er als volgt uit zien:

Tijd	Activiteit
07.00 – 09.15	De kinderen worden door de ouders gebracht waarna de kinderen vrij mogen spelen.
09.15 – 09.30	De grote kinderen ruimen onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers het speelgoed op.
09.30 – 10.00	We gaan aan tafel en openen de dag met een Bijbelverhaal en christelijke liedjes. Daarna eten we gezamenlijk fruit en drinken sap of water.
10.00 – 10.15	Toiletroutine; het verschonen van de kinderen en het begeleiden bij naar het toilet gaan.
10.15 – 11.15	Met de oudere kinderen wordt de 3+ activiteit gedaan. Verder is er er is tijd voor vrij spel, een activiteit en/of buitenspelen
11.15 – 11.45	Alles wordt opgeruimd, we gaan eventueel nog even naar het toilet, handen wassen en dan aan tafel. We zingen dan nog liedjes met elkaar, doen nog een spelletje of lezen een boekje.
11.45 – 12.30	We beginnen de maaltijd met gebed. Dan eten we een boterham of een warme maaltijd. We drinken melk of water
12:30 – 12:45	De grotere kinderen gaan naar het toilet, de kleinere kinderen worden verschoond.
12.45 – 13:00	De pedagogisch medewerker leest nog een boekje voor voordat de kinderen naar bed gaan.
13.00 – 15.15	De meeste kinderen gaan nu naar bed. Voor de kinderen die wakker blijven is er een vrij speel moment op het speelkleed. Ondertussen wordt de groep schoongemaakt. Daarna mogen de kinderen vrij spelen in de groep of wordt er een activiteit gedaan.
15.15 – 15.45	De kinderen worden wakker. We gaan naar het toilet en de kleine kinderen worden verschoond. De kinderen die wakker zijn krijgen een kaakje en wat drinken.
15.45– 16.30	Vrij spel en aansluitend weer opruimen. Eventueel kunnen we nog even naar de snoezelruimte of we gaan naar buiten. De kinderen die niet konden meedoen aan de knutselactiviteit omdat ze en middagslaapje nodig hebben krijgen nu de gelegenheid om alsnog te knutselen.
16.30 – 17.00	We gaan aan tafel om een cracker te eten en de kinderen die bij ons warm eten krijgen nu een boterham. Daarna drinken we een beker sap of water.
17.15-19.00	Tijd om te spelen naar keuze, dit kan zijn puzzelen aan tafel of vrij in de groepsruimte. Eventueel kunnen we nog even naar de snoezelruimte of we gaan naar buiten. We bieden aan tafel constructie materiaal aan. De kinderen worden opgehaald.

3. INFORMATIE VE PEUTERSPEELGROEP

3.1 VE PROGRAMMA

Om de taal- en ontwikkelingsachterstand bij de doelgroep van het onderwijsachterstandenbeleid te voorkomen, wordt het VE-programma aangeboden. In dit programma wordt er nauw met het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) samengewerkt, die de doelgroepkinderen verwijst. Naast de verwijzing van het CJG hebben de pedagogisch medewerkers ook een signalerende functie. Mocht er verdenking zijn van een taalachterstand en/of een bedreigde taalontwikkeling, dan wordt het kind op advies van de pedagogisch medewerkers nogmaals gezien door de CJG-arts en zo nodig wordt een verwijzing voor deelname aan VE gegeven. Ook is het mogelijk om op sociaal medische gronden een VE-indicatie af te geven, bijvoorbeeld als de ouders tijdelijk ondersteuning nodig hebben. We spreken van een doelgroepkind als er staat: VE-kind.

Voor de verbetering van de leerprestaties en schoolloopbaan is als uitgangspunt voor het werken met het programma Uk en Puk gekozen. Dit programma wordt zowel op de peutergroep als op het kinderdagverblijf ingezet. De hele peuterspeelgroep krijgt dit programma aangeboden. Daarnaast maken we gebruik van het programma 'Boekenpret', een uitleensysteem van boeken. Zo worden ook ouders nauw betrokken bij de activiteiten door middel van thuis voorlezen.

Een VE geïndiceerd kind dient in de periode van 2,5 tot 4 jaar 960 uur VE aanbod te krijgen. De VE peuterspeelgroep is iedere week 5 dagen 3,25 uur open (16,25 uur per week) waardoor een kind met een VE indicatie na 1,5 jaar 960 uur VE aanbod heeft gekregen. Het uitgangspunt is dan ook dat een kind met een VE-indicatie 5 dagen per week opvang afneemt.

3.2 SPEELLEEROMGEVING

3.2.1. BINNENRUIMTE

De peuterspeelgroep maakt gebruik van het Peuter- en BSO lokaal. De groepsruimte van de peuterspeelgroep is 55,7 m², dit is voldoende voor de opvang van 15 kinderen. Omdat er ook gebruik gemaakt kan worden van de snoezelruimte kunnen er maximaal 16 kinderen worden opgevangen op de peuterspeelgroep. Het lokaal kenmerkt zich door de ruime lichtinval door de grote ramen. Het lokaal wordt tevens gebruikt als BSO lokaal voor de leeftijdsgroep 4-13 jaar.

De speelleeromgeving is ingericht naar de leeftijden 2-4 jaar waarbij de nadruk ligt op het creëren van overzichtelijke en uitdagende speelhoeken om de ontwikkeling te stimuleren. De hoeken zijn als volgt ingedeeld;

- Een huishoek/themahoek; het spelen in de huishoek stimuleert de sociale vaardigheden van het kind. Het kind leert o.a samen spelen, fantasie en rollenspel. In de huishoek staat een keukentje met servies waar de kinderen mee kunnen spelen. Verder staat hier een tafeltje met 2 stoeltjes wat uitnodigt tot rollenspel. Afhankelijk van het thema wordt de hoek aangevuld met materialen die passend zijn bij het thema. Denk aan een ijsjes winkel bij het thema zomer of muziekinstrumenten bij het thema muziek.
- Een bouwhoek; spelen in de bouwhoek stimuleert o.a het samen delen en spelen, de ontwikkeling van het ruimtelijk inzicht en oog/hand coördinatie. Met het samen spelen wordt ook de taalontwikkeling gestimuleerd, de kinderen moeten zich verbaal uiten om aan te geven wat ze wel of niet willen in hun spel. In de bouwhoek staat constructie materiaal zoals duplo, clicks en nopper.

- Een autohoek; het spelen in deze hoek stimuleert het samen spelen en delen. Ook worden de rekenprikkels aangesproken, we maken lange rijen van de auto's of zetten ze op volgorde van kleur en of grootte. Met het samen spelen wordt ook gebruik gemaakt van de taalontwikkeling, de kinderen moeten zich verbaal uiten om aan te geven wat ze wel of niet willen in hun spel.
- Een sensomotorische tafel; het spelen met macaroni, zand of ander sensomotorisch materiaal stimuleert de sensomotorische ontwikkeling. Het scheppen en vullen van diverse materialen draagt bij aan de hand/oog motoriek. Het samen spelen en delen stimuleert de taalontwikkeling en de sociale ontwikkeling.
- Een leeshoek; in deze hoek staat een bank en een krat met boeken. Kinderen kunnen hier zelf in alle rust een prentenboek doorbladeren, maar er is ook ruimte om de kinderen voor te lezen. Dit stimuleert de taalontwikkeling van kinderen.
- Drie afzonderlijke tafels waar een creatieve verwerking en /of puzzels wordt aangeboden; op deze plek bieden we klei, kralen, timmerspel, nopper of ander materiaal aan. De ontwikkeling van fijne motoriek wordt aangesproken en het stimuleert rekenprikkels door kleuren en of getalbegrip bewust in te zetten. De cognitieve competenties worden aangesproken door puzzels en of spel materiaal aan te bieden wat steeds een stapje moeilijker is. De sociale vaardigheden worden aangesproken door middel van beurtspel, we helpen, complimenteren en prijzen elkaar!

Verder zijn er diverse materialen aanwezig die verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleren. Denk aan scheerschuim voor de sensomotorische ontwikkeling, boekjes voor de taalontwikkeling en stepjes en fietsjes voor de grove motoriek.

3.2.2. BUITENRUIMTE

De peuterspeelgroep speelt buiten op het peuter/kleuterplein. Op het plein bevinden zich verschillende speeltoestellen. Zo kunnen de peuters spelen in de zandbak of met de wip. Het is een open en ruim plein, met daaromheen veel groen. Door gebruik te maken van het kleuterplein zal mogelijk ook worden samengespeeld met groep 1 en 2 van de basisschool. Dit bevordert integreren op de basisschool. Om de veiligheid tijdens het samenspelen te waarborgen zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Alle pedagogisch medewerkers van de peuterspeelgroep gaan mee naar buiten. Eventueel wordt er gekeken of een andere medewerker mee kan naar buiten, zoals de teamleidster die niet ingeroosterd is op de groep of een stagiaire.
- De klapdeuren worden gesloten.
- De hekken worden gesloten.
- De kleuters mogen hun meegebrachte tweewielers niet gebruiken op het plein.

Door bovenstaande afspraken na te komen, bieden wij op het moment dat wij tegelijk met de kleuters buitenspelen een zo veilig mogelijke omgeving aan de peuters. Het plein telt in totaliteit voldoende vierkante meters om gezamenlijk buiten te spelen. Het samenspelen met de kleuters biedt daarnaast ook een leuke uitdagende situatie waarbij de peuters al iets meekrijgen van hoe het zal zijn als zij op de basisschool zitten.

3.3 DAGINDELING

In dit overzicht wordt weergegeven hoe een dagindeling eruit kan zien op de peuterspeelgroep. Welke ontwikkelgebieden aan bod komen en hoe het VE-aanbod is verweven in het dagprogramma.

Tijd	Activiteit	Ontwikkelgebied	Toelichting
08.30-08.40 uur	De kinderen worden buiten opgehaald door een van de pedagogisch medewerkers. De andere pedagogisch medewerker vangt de kinderen op bij het lokaal. De jassen en tassen worden opgehangen en de kinderen helpen elkaar indien nodig. Daarna wordt er een plek gezocht in de kring.	Sociaal-emotioneel	Sociaal-emotioneel: op elkaar wachten om naar binnen te gaan, elkaar helpen met de jassen, zelfredzaamheid
08.40-09.00 uur	De kring start met het zingen van het goedemorgen liedje. Daarna worden de kinderen geteld en worden alle namen genoemd. Er wordt interactief voorgelezen uit een peuterbijbel of een ander boek wat aansluit bij het thema (zie hiervoor de thema uitwerking). Hierna worden er nog een aantal liedjes gezongen die bij het thema passen. De kinderen worden betrokken bij het kiezen van de liedjes. Het hulpje van de dag wordt gekozen door middel van een raadsel. Het hulpje mag een aantal keer op de ochtend de pedagogisch medewerkers helpen.	Sociaal-emotioneel Rekenen Taalontwikkeling	Sociaal-emotioneel: gezamenlijk zingen, namen noemen, betrokkenheid liedjes zingen, helpen van de pedagogisch medewerkers. Rekenen: tellen van de kinderen. Taalontwikkeling: zingen, lezen.
08.40-09.00 uur	Hierna mogen de kinderen één voor één kiezen aan welke activiteit ze willen beginnen. Als eerste mag het hulpje kiezen. Dit wordt gedaan door middel van een dienblad, waarop een aantal voorwerpen liggen die gerelateerd zijn aan de hoeken/activiteiten. De activiteiten worden vooraf kort uitgelegd. (Zie hiervoor de themaplanning en thema uitwerking) De kinderen kiezen een voorwerp en als iedereen gekozen heeft mogen ze in de betreffende hoek gaan spelen. De pedagogisch medewerker gaat de met de kinderen die zinderlijk zijn naar het	Taalontwikkeling Sociaal-emotioneel	Taalontwikkeling: uitleggen van de activiteit, kiezen van een voorwerp. Toiletroutine bespreken. Sociaal-emotioneel: wachten op de beurt.

	<p>toilet. De andere medewerker blijft bij de kinderen die nog in de betreffende hoeken aan het spelen zijn. De kinderen wordt een toiletroutine aangeleerd waarin bijvoorbeeld naar voren komt het los- en vastmaken van kleding, netjes omgaan met het toilet en de routine van het handen wassen. De kinderen worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen en de pedagogisch medewerker geeft complimenten als dit lukt.</p>		
09.00-09.45 uur	<p>Eén van de medewerkers begeleidt de kinderen bij een thema gerelateerde activiteit (zie hiervoor de themaplanning en thema uitwerking). Deze activiteiten zijn afgestemd op de individuele en/of groepsdoelen (zie hiervoor themaplanning en individuele hulplannen). Alle kinderen kunnen hier om de beurt aan deelnemen. Daarnaast wordt er in een kleine kring gericht aan VE doelen gewerkt. (Zie hiervoor de themaplanner).</p> <p>De kinderen die niet deelnemen aan de thema gerelateerde activiteit of de kleine kring activiteit, spelen naar eigen keus in de ruimte; bijvoorbeeld in één van de hoeken of kleuren aan een tafel. De kinderen worden hierin door een pedagogisch medewerker begeleidt en gestimuleerd waarbij kansen gecreëerd en benut worden.</p>	<p>Taalontwikkeling Sociaal-emotioneel Rekenen Senso-motoriek</p> <p>Taalontwikkeling Sociaal-emotioneel</p> <p>Rekenen Senso-motoriek</p>	<p>Afhankelijk van de activiteit komen de verschillende ontwikkelgebieden aan bod. Er wordt zoveel mogelijk gekozen voor activiteiten waarbij alle vier de ontwikkelgebieden betrokken worden.</p> <p>Bij het spelen naar eigen keus in de ruimte komen ook de verschillende ontwikkelgebieden aan bod. De ruimte is hiernaar ingericht en de pedagogisch medewerkers spelen hierop in.</p>
09.45-10.00 uur	<p>Er wordt gezamenlijk opgeruimd, tijdens het opruimen wordt er een opruimliedje gezongen. De pedagogisch stimuleren de kinderen hierbij om alles op de juiste plek terug te zetten. De taken worden verdeeld en waar nodig worden de kinderen gestimuleerd om elkaar te helpen.</p>	<p>Sociaal-emotioneel Taalontwikkeling Rekenen Senso-motoriek</p>	<p>Sociaal-emotioneel: gezamenlijk opruimen, elkaar helpen</p> <p>Taalontwikkeling: zingen</p> <p>Senso-motoriek: bewegen door de ruimte, spullen terugplaatsen</p>

			Rekenen: opruimen naar juiste volgorde, grootte e.d. omvat rekenprikkel
10.00-10.45 uur	<p>De kinderen gaan aan tafel zitten. Het hulpje van de dag mag de tassen uitdelen. Als iedereen zijn/haar tas heeft pakken de kinderen hun eigen eten en drinken. Gezamenlijk wordt het eet- en drinkliedje gezongen en dan mag iedereen beginnen met eten. De kinderen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk zelf te doen en elkaar te helpen. De pedagogisch medewerkers zitten bij de kinderen aan tafel en gaan met hen in gesprek over wat ze hebben meegenomen. Hierbij wordt er zoveel mogelijk gesproken over de overeenkomsten en verschillen, waarbij de thuissituatie en de persoonlijke voorkeuren betrokken worden. Als de kinderen klaar zijn stoppen ze zelf hun bakje en beker weer in de tas en mogen ze deze weer in de mand doen. Wanneer de eerste kinderen klaar zijn begint een van de medewerkers met het verschonen en/of naar het toilet gaan met deze kinderen. De andere medewerker blijft bij de kinderen die nog eten en drinken. De kinderen worden een toiletroutine aangeleerd waarin bijvoorbeeld naar voren komt het los- en vastmaken van kleding, netjes omgaan met het toilet en de routine van het handen wassen. De kinderen worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen en de pedagogisch medewerker geeft complimenten als dit lukt. De kinderen die klaar zijn mogen in de klaargezette kring spelen met het aangeboden materiaal.</p>	<p>Sociaal-emotioneel Taalontwikkeling Rekenen Sensomotoriek</p>	<p>Sociaal-emotioneel: op de beurt wachten, gezamenlijk zingen en eten, elkaar helpen, inleven in elkaars thuissituatie, persoonlijke voorkeuren bespreken.</p> <p>Taalontwikkeling: zingen, gesprekken, toiletroutine bespreken.</p> <p>Rekenen: overeenkomsten en verschillen in meegebracht eten en drinken</p> <p>Sensomotoriek: (ontdekken van) eten en drinken</p>
10.45-11.30 uur	<p>Er wordt met de hele groep buiten gespeeld. Eén pedagogisch medewerker biedt een buiten activiteit aan. Deze activiteit is afgestemd op het thema en de ontwikkeldoelen van individuele kinderen of op groepsdoelen (zie hiervoor de</p>	<p>Sociaal-emotioneel Rekenen Taalontwikkeling Sensomotoriek</p>	<p>Afhankelijk van de activiteit komen de verschillende ontwikkelgebieden aan bod. Er wordt zoveel mogelijk</p>

	<p>themaplanning). Afhankelijk van het doel van de activiteit worden de kinderen verdeelt tussen deelnemen aan de activiteit of vrij spelen. De kinderen worden door een pedagogisch medewerker begeleidt tijdens het vrij spelen.</p> <p>Wanneer het weer het niet toe laat om buiten te spelen wordt er bekeken of de buiten activiteit binnen aangeboden kan worden. Zo niet wordt er een andere activiteit aangeboden of mogen de kinderen vrij spelen in de groepsruimte.</p>		<p>gekozen voor activiteiten waarbij alle vier de ontwikkelgebieden betrokken worden.</p>
11.30-11.45 uur	<p>De ochtend wordt in de kring afgesloten met een kringactiviteit (zie themaplanning) of groepsgesprek over een onderwerp passend bij het thema en/of gebeurtenissen tijdens de ochtend. Eventueel wordt er een kinderverjaardag volgens een vast ritueel gevierd (zie themaplanning).</p> <p>Na het kringmoment halen de ouders de kinderen op waarbij er opnieuw gebruik wordt gemaakt van het contactmoment om hen te betrekken bij het VE aanbod.</p>	<p>Sociaal-emotioneel Taalontwikkeling Rekenen</p>	<p>Sociaal-emotioneel: gezamenlijk de ochtend afsluiten, groepsgesprek voeren, kinderverjaardag vieren</p> <p>Taalontwikkeling: de te voeren gesprekken</p> <p>Rekenen: afhankelijk van de afsluiting en de gesprekken komt ook dit gebied aanbod</p>

3.4 CITO TAALTOETS

Om een goed inzicht te krijgen van de taalontwikkeling van de peuters nemen wij drie keer per jaar de peuter Cito taaltoets af. Dit met een leeftijd van 3 jaar en een leeftijd van 3 jaar en vijf maanden en 3 jaar en tien maanden. Alle peuters worden getoetst. Wij zijn ons er zeer van bewust dat dit maar een moment opname is en de uitslag van de toets snel wordt beïnvloed bij jonge kinderen door bijvoorbeeld een verkoudheid, slecht slapen, spanning in het gezin en dergelijke. Als het kind een taaltoets heeft gedaan worden de ouders hier mondeling over ingelicht en de scores besproken. De ervaring is dat kinderen genieten van dit één op één moment met de pedagogisch medewerker. Door met ieder kind een aantal individuele momenten in de plannen, wordt ieder kind regelmatig echt gezien en gehoord. De ervaring leert dat dit vaak nieuwe inzichten geeft in gedrag of ontwikkeling van het kind.

3.5 DOORLOPENDE (LEER)LIJN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

De doorlopende (leer)lijn van peuterspeelgroep naar het basisonderwijs wordt door middel van de volgende punten gewaarborgd:

- Er wordt gewerkt met het gecertificeerde VE-programma; Uk en Puk, die op de vier belangrijke domeinen taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling voldoende aanbod heeft. Door middel van een themaplanner worden de activiteiten vastgelegd. Dit gecertificeerde programma wordt aan alle kinderen aangeboden.
- Waar mogelijk wordt er gebruik gemaakt van boekenpretkisten, deze kisten bevatten intermediairs die een aanvulling en verrijking zijn van het thema. Doordat boekenpret werkt met een boeken uitleensysteem is boekenpret tevens een goede manier om de ouderbetrokkenheid te vergroten.
- De ontwikkeling van elk kind van 0 tot 4 jaar wordt gevolgd door middel van een kindvolgsysteem. Royal Kids Home maakt gebruik van het kindvolgsysteem van Konnect. Het digitale kindvolgsysteem van Konnect is ingericht met de inhoudelijke leerlijnen van Driestar Educatief. De leerlijnen van 0-4 jaar sluiten aan op de leerlijnen die de basisschool gebruikt waarmee Royal Kids Home een kindcentrum vormt.
- Het digitaal vastleggen van de ontwikkeling van het kind aan de hand van de observatiepunten uit Konnect dient als:
  - Hulpmiddel om op systematische wijze de eigen kijk op een kind in kaart te brengen.
  - Bron van informatie voor het opstellen van doelen en creëren van een passend aanbod
  - Als leidraad voor een gesprek met ouders over de ontwikkeling van hun kind.
  - Het inzichtelijk maken van de doorgemaakte ontwikkeling.
  - Middel om collegiaal overleg tussen pedagogisch medewerkers en leerkrachten te vergemakkelijken.
  - Instrument om belangrijke informatie digitaal over de ontwikkeling van de peuter door te sturen en te delen met de basisschool.
- Het observatieformulier (45 maanden) wordt ongeveer een maand tot een halve maand voor de 4e verjaardag gesloten en in overleg met én na toestemming van ouders naar de basisschool verstuurd met een overdrachtsformulier en een gesprek.
- Naast de bevindingen over de ontwikkeling uit Konnect wordt er ook aandacht gegeven aan het bespreken van het gehele kind; het welbevinden en de emotionele behoeften.
- De Cito-taaltoets wordt op onze peuterspeelgroep gebruikt, zodat de ontwikkeling van het kind op het gebied van taal goed in beeld wordt gebracht.
- De VE-kinderen worden middels een warme overdracht aan de basisschool overgedragen. Een warme overdracht is het doorgeven en bespreken van informatie over een kind met zorgbehoefte of een mogelijke ontwikkelingsachterstand. De ouders zijn de belangrijkste partners in dit hele proces. Daarom zal deze informatie altijd en alleen met toestemming en in overleg met de ouders worden doorgegeven middels het overdrachtsformulier en de warme overdracht.
- De doorlopende leer- en ontwikkelingslijn van kinderen wordt gewaarborgd door samenwerking tussen verschillende (educatieve) partners zoals zorg, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, basisonderwijs. Elkaars krachten worden gebruikt in het netwerk en daarmee worden de ontwikkelingskansen van kinderen vergroot.
- Royal Kids Home en basisschool Het Kompas hebben allebei zitting in de zogenoemde VE-denktank vergaderingen. Dit een overleg tussen alle aanbieders van jeugdzorg inclusief de gemeente om met elkaar de invulling van het VE-programma, de overdracht en werkwijze op elkaar af te stemmen en indien nodig te verbeteren. Deze evaluatiemomenten vinden minimaal 6 maal per jaar plaats.

- Er wordt nauw overleg gepleegd met de intern begeleider van de basisschool door de teamleidster. Dit altijd met toestemming van ouders.

4. INFORMATIE BUITENSCHOOLSE OPVANG

4.1 SPEELLEEROMGEVING

4.1.1 BINNENRUIMTE

De BSO maakt gebruik van het Peuter- en BSO lokaal van 55,7 m² en een gedeelte van de gang van 16m². Hier kunnen maximaal 20 kinderen worden opgevangen. Kenmerkend voor het lokaal zijn de grote ramen die zorgen voor een fijne lichtinval. De speelleeromgeving wordt gezamenlijk gebruikt met de peuterspeelgroep waardoor het lokaal overzichtelijke hoeken heeft. In de gang bevindt zich een hoek speciaal voor de wat oudere kinderen. Hier staat speelgoed afgestemd op hun leeftijd en er is een airhockytafel.

4.1.2 BUITENRUIMTE

De BSO beschikt over een omheind speelterrein grenzend aan de school waar de kinderen buiten kunnen spelen. Het plein is afgesloten door 3 toegangshekken. Om de veiligheid te waarborgen moeten de toegangshekken altijd afgesloten zijn. Het speelterrein heeft een aantal speeltoestellen zoals een klim- en duikelrek en een verkeersplein. Voor de oudere kinderen is er een ping pong tafel aanwezig. Er zijn verschillende speelmaterialen voor de leeftijdscategorie 4-13 jaar aanwezig. Hier kunnen de kinderen van de BSO zich volop ontwikkelen en ontdekken.

4.2 KINDERPARTICIPATIE

Op de BSO vinden wij het belangrijk dat kinderen betrokken worden bij de besluitvorming. Wij zitten regelmatig met de kinderen om tafel en betrekken ze bij wat er op de BSO gebeurt. Wij doen dit door:

- Gezamenlijk huisregels op te stellen
- Kinderen te betrekken bij de risico-inventarisatie
- Samen met kinderen te kijken aan welk speelgoed en/of spellen er behoefte is
- Met kinderen te bespreken welke rol de GGD heeft in de organisatie
- Samen met kinderen na te denken over thema's.

De besluiten worden vastgelegd in de kinderpactiemap die te vinden is in het BSO-lokaal.

4.3 DAGINDELING

4.3.1 BUITENSCHOOLSE OPVANG DE ORKA'S (MAANDAG, DINSDAG, DONDERDAG, VRIJDAG)

De dagindeling van een middag op BSO-groep de Orka's kan er als volgt uit zien:

Tijd	Activiteit
14.15 – 14.30	De kleuters worden door de pedagogisch medewerkers opgehaald. De andere kinderen komen zelf naar de BSO. De kinderen gaan naar de wc, wassen hun handen en hangen de

	tassen en jassen aan de kapstok. De kinderen gaan aan tafel zitten totdat alle kinderen er zijn.
14.30– 15.00	De kinderen krijgen fruit en wat te drinken. Ondertussen is er tijd voor de kinderen om iets te vertellen aan de groep of aan de pedagogisch medewerker. Vervolgens worden de activiteiten van de middag met de kinderen doorgenomen.
15:00 – 16.30	Start activiteit en vrij spel.
16.30 – 16.45	Alles wordt goed opgeruimd en de handen worden gewassen. Alle kinderen gaan aan tafel zitten.
16.45 – 17.15	De kinderen krijgen crackers (of iets dergelijks) met drinken. De kinderen mogen zelf hun cracker smeren, en zo nodig worden ze geholpen door de pedagogisch medewerker. Tijdens het cracker eten wordt een bijbelverhaal voorgelezen. Als ze klaar zijn, ruimen de kinderen zelf hun bord/beker op en mogen ze weer gaan spelen.
17.15 – 19.00	De groepsruimte wordt opgeruimd en kinderen mogen vrij spelen. Verder worden de kinderen opgehaald en er is tijd voor overdracht tussen ouders en pedagogisch medewerkers.

4.4.4 BUITENSCHOOLSE OPVANG TIJDENS VAKANTIE- EN STUDIEDAGEN

Een dag op de BSO in de vakantie of op een studiedag kan er als volgt uit zien:

Tijd	Activiteit
07.00 – 09.30	De kinderen worden door de ouders gebracht.
09.30 – 10.00	De dag wordt geopend aan tafel, we eten vers fruit met elkaar en drinken siroop of water.
10.00 – 12.00	Er wordt een activiteit aangeboden in de vorm van een workshop, uitstapje, sport en spel etc.
12.00 – 12.45	We beginnen de maaltijd met een gebed. Dan gaan we eten, eerst een hartige boterham en dan een boterham met zoet beleg. Bij de boterham drinken we melk of water. In het geval van een uitstapje nemen we een lunchpakket mee of eten we op de locatie
12.45 – 15.15	Er wordt een activiteit aangeboden of de kinderen kunnen vrij spelen.
15.15 – 15.45	De kinderen krijgen fruit of een cracker en wat te drinken
15.45 – 16.45	De kinderen kunnen vrij spelen. Sommige kinderen worden al opgehaald door hun ouders.
16.45 – 17.15	Alle kinderen gaan aan tafel zitten. De kinderen krijgen een cracker met drinken. Als ze klaar zijn, mogen ze weer spelen.

17.15 – 19.00

De groepsruimte wordt opgeruimd en kinderen mogen vrij spelen. Verder worden de kinderen opgehaald en er is tijd voor overdracht tussen ouders en pedagogisch medewerkers.